

การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา โดยใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นฐาน
ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1
DEVELOPMENT OF EDUCATIONAL QUALITY MANAGEMENT MODEL USING THE
SCHOOL GROUP AS THE BASE OF SCHOOLS UNDER THE NAKHONRATCHASIMA
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

พิชญ์สิชา พงษ์พันแพงพงา, วิภาส ทองสุทธิ, กฤษฎา วัฒนศักดิ์ และ วิรลพัชร วงศ์วัฒนเกษม
PITCHSICHA PONGPANPAENGPANGA, WIPHA THONGSUTH, KRISADA WATTANASAK
AND IRANPHAT WONGWATKASEM
วิทยาลัยนครราชสีมา
LECTURER OF NAKHONRATCHASIMA COLLEGE
จังหวัดนครราชสีมา
NAKHON RATCHASIMA PROVINCE

Received: August 22, 2022

Revised: September 13, 2022

Accepted: February 20, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาโดยใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1 การวิจัยดำเนินการ 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาความต้องการจำเป็นการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาโดยใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นฐาน ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาโดยใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นฐาน ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 197 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม จำนวน 3 ด้าน คือ 1. ด้านการส่งเสริมโอกาสทางการศึกษา จำนวน 74 ข้อ 2. ด้านการพัฒนาคุณภาพ จำนวน 74 ข้อ 3. ด้านส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา จำนวน 35 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.21–0.88 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96, 0.98, 0.94 ตามลำดับ แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 26 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์ความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs Index : PNI_{modified})

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาโดยใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1 มี 3 องค์ประกอบหลัก 26 องค์ประกอบย่อย 167 รายการ

2. ผลการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาโดยใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 พบว่า

2.1 รูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาโดยใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 มี 3 องค์ประกอบหลัก 26 องค์ประกอบย่อย 167 รายการ

2.2 คู่มือการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาโดยใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 พบว่า

3.1 รูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาโดยใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด

3.2 ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นด้วยอย่างยิ่งต่อรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาโดยใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1

คำสำคัญ: คุณภาพการศึกษา/กลุ่มโรงเรียนเป็นฐาน การพัฒนารูปแบบ

ABSTRACT

The purpose of this research was to develop a model of educational quality management by using school groups as the base of schools under the NakhonRatchasima Primary Educational Service Area Office 1. The research was conducted in 3 steps : Step 1 Study of needs and necessities of educational quality management by using school groups as the base. Step 2 Creating a model of educational quality management by using school groups as the base. Step 3 Checking the suitability and feasibility of the model. The sample was 197 School administrators. The research instrument was a questionnaire, consisting of 3 aspects: 1. 74 questions on the promotion of educational opportunities. 2. 74 questions on quality development. 3. 35 questions on the enhancement of educational administration efficiency. The discrimination ranged from 0.21–0.88 and there liability were 0.96, 0.98, 0.94, respectively. The opinion questionnaire of educational institution administrators consisted of 26 items. Standard deviation and Modified Priority Needs Index: PNI modified.

The results showed that

1. Results of a study on the needs and necessities of educational quality management by using school groups as the base of schools, under the NakhonRatchasima Primary Educational Service Area Office 1, have 3 main components, 26 subcomponents and 167 items.

2. The results of creating a model for educational quality management by using a group of schools as the base of schools, under the NakhonRatchasima Primary Educational Service Area Office 1, found that;

2.1 Educational quality management model using school groups as the base of schools, under the NakhonRatchasima Primary Educational Service Area Office 1, has 3 main components 26 subcomponents and 167 items.

2.2 Educational quality development manual by using school groups as the base of schools, under the NakhonRatchasima Primary Educational Service Area Office 1, is appropriate at the highest level.

3. The results of the assessment of the appropriateness and feasibility of the educational quality management model using school groups as the base of schools, under the NakhonRatchasima Primary Educational Service Area Office 1, found that

3.1 Educational quality management model using school groups as the base of schools, under the NakhonRatchasima Primary Educational Service Area Office 1, is appropriate and feasible to the greatest extent.

3.2 The administrators of the educational institutions strongly agree with the model of educational quality management by using school group as the base of schools under the NakhonRatchasima Primary Educational Service Area Office 1.

Keywords: Educational Quality/School-Based Group, Model Development

บทนำ

กรอบแนวคิดของแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 มุ่งเน้นให้คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ มีการดำรงชีวิตอย่างเป็นสุขสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์หลักของการจัดการศึกษา 6 ประการคือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 จัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ ยุทธศาสตร์ที่ 2 การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างโอกาสความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางการศึกษา ยุทธศาสตร์ที่ 5 การจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา โดยมีเป้าหมายของการพัฒนาการศึกษาในระยะ 20 ปีไว้ 5 ด้าน ประกอบด้วย 1. ประชากรทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานอย่างทั่วถึง 2. ผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับบริการทางการศึกษาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียม 3. ระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุขีดความสามารถและเต็ม ตามศักยภาพ 4. ระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพื่อการ

พัฒนาผู้เรียนอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ และการลงทุนทางการศึกษาที่คุ้มค่าและบรรลุเป้าหมาย 5. ระบบการศึกษาที่สนองตอบและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เป็นพลวัตและบริบทที่เปลี่ยนแปลง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561)

ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินำขึ้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2564 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยรวม 44.62 วิชาภาษาไทย วิชาภาษาอังกฤษ วิชาคณิตศาสตร์และวิชาวิทยาศาสตร์ พบว่า วิชาภาษาไทย มีคะแนนเฉลี่ย 56.20 วิชาภาษาอังกฤษ มีคะแนนเฉลี่ย 43.55 วิชาคณิตศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ย 29.99 และวิชาวิทยาศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ย 38.78 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งได้ทำการทดสอบ 4 รายวิชา คือ วิชาภาษาไทย วิชาภาษาอังกฤษ วิชาคณิตศาสตร์และวิชาวิทยาศาสตร์ พบว่า วิชาภาษาไทย มีคะแนนเฉลี่ย 54.29 วิชาภาษาอังกฤษ มีคะแนนเฉลี่ย 34.38 วิชาคณิตศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ย 25.46 และวิชาวิทยาศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ย 29.89 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินำขึ้นพื้นฐาน (O-NET) ซึ่งให้เห็นว่าคุณภาพการศึกษาของประเทศไทยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับที่ต่ำ (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ องค์การมหาชน, 2565)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 บริหารจัดการโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอเมืองนครราชสีมาและอำเภอโนนสูง จำนวน 197 โรงเรียน โดยดำเนินการบริหารจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 4 พ.ศ. 2562 รวมทั้งนโยบายการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการและนโยบายการจัดการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพตรงตามเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งจากการดำเนินงานที่ผ่านมา ในปีการศึกษา 2564 พบว่า ยังไม่บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด โดยเฉพาะผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินำขึ้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนน 4 รายวิชาเท่ากับ 44.62 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนน 4 รายวิชาเท่ากับ 29.66 ซึ่งทั้งระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 เมื่อพิจารณาผลการทดสอบเป็นรายโรงเรียน พบว่า คะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบของโรงเรียนที่อยู่ในกลุ่มโรงเรียนเดียวกันแต่มีผลการทดสอบแตกต่างกันในระดับสูง จากผลการนิเทศ กำกับและติดตามการบริหารจัดการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 พบว่าโรงเรียนในแต่ละแห่งบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามกรอบและความต้องการของโรงเรียน โดยไม่มีแนวทางในบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของกลุ่มโรงเรียน รวมถึงโรงเรียนไม่มีรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจน เป็นเหตุให้ผลการจัดการศึกษาในภาพรวมของโรงเรียนในภาพรวมไม่ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1, 2565)

จากปัญหาด้านคุณภาพการจัดการศึกษาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะอาจารย์ผู้สอนระดับอุดมศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา รวมถึงสถาบันการศึกษาตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 เกิดความตระหนักในการบริหารจัดการเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา จึงมีความต้องการเพื่อศึกษาหาแนวทางการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1 ที่หลากหลายวิธีเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้น ซึ่งเน้นการ

ปรับปรุงที่ผลผลิตโดยตรง ทั้งด้านความคิด ความรู้และทักษะความสามารถ รวมถึงด้านคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งการจัดการศึกษาให้เกิดผลสำเร็จและมีคุณภาพนั้นจำเป็นต้องมีรูปแบบในการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจน มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ ซึ่งจะเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการให้บรรลุตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติต่อไป ซึ่งจากการวิเคราะห์สภาพบริบทของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 พบว่า มีบริบทที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดในการบริหารจัดการโดยกระจายอำนาจที่ยึดพื้นที่เป็นศูนย์กลาง อันเป็นกลไกสำคัญในการกระจายความเจริญและโอกาสทางการศึกษาสู่ภูมิภาค รวมถึงเป็นการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการทำงานในพื้นที่และการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับต่าง ๆ เพื่อบูรณาการให้มีประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงได้ทำการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาโดยใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 ซึ่งผลการวิจัยทำให้ได้รูปแบบในการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาโดยใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นฐาน โดยมีเป้าหมายสำคัญ คือ คุณภาพการศึกษาและคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้เรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 อีกทั้งผู้วิจัยเชื่อว่าถ้ามีรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาโดยใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นฐานที่เหมาะสมและชัดเจน จะส่งผลให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาและคุณภาพชีวิตของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 เป็นไปอย่างได้มาตรฐาน มีประสิทธิภาพและเกิดความยั่งยืนในโอกาสต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา โดยใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา โดยใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1
3. เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาโดยใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยดำเนินการในปีการศึกษา 2565 แบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาความต้องการจำเป็นรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาโดยใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 ดำเนินการ 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสังเคราะห์องค์ประกอบและรายการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาโดยใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1

1. แหล่งข้อมูล ประกอบด้วย แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพ การศึกษา แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ กลยุทธ์สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบบันทึกข้อมูลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อแยกแยะประเด็นต่าง ๆ แบบ สัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้การอ่าน การสัมภาษณ์ การสรุปตามเนื้อหาเอกสารและแยกตาม ประเด็นสาระต่าง ๆ เพื่อกำหนดประเด็นตามองค์ประกอบและรายการต่าง ๆ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการสังเคราะห์เนื้อหาเพื่อสังเคราะห์ข้อมูลและสาระรายประเด็น กำหนดประเด็นเป็นองค์ประกอบและรายการของการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาโดยใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาโดย ใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1

1. แหล่งข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1 ปีการศึกษา 2565 รวม 218 คน

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนละ 1 คน รวม 197 คน (โดยการเลือกแบบเจาะจง)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ สอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาโดยใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นฐานของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1 ใน 3 ด้าน คือ ด้านการส่งเสริม โอกาสทางการศึกษา จำนวน 74 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.21–0.81 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 ด้านการ พัฒนาคุณภาพการศึกษา จำนวน 74 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.28 – 0.88 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 และ ด้านส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา จำนวน 35 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.28–0.77 ค่าความ เชื่อมั่นเท่ากับ 0.94

4. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาโดยใช้กลุ่ม โรงเรียนเป็นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1

นำผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาโดยใช้กลุ่ม โรงเรียนเป็นฐาน มาดำเนินการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาโดยใช้กลุ่ม โรงเรียนเป็นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1 เพื่อจัดเรียงลำดับความสำคัญของ ความ ต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs Index : PNI_{modified}) โดยคัดเลือกข้อที่มีค่า PNI_{Modified} ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป (สุมิล ว่องวานิช, 2550)

ระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาโดยใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 ดำเนินการ 3 ขั้นตอนคือ

ขั้นตอนที่ 1 การยกร่างรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาโดยใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 โดยการนำผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาโดยใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 ในขั้นตอนที่ 1 มาเป็นกรอบในการยกร่างรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาโดยใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 โดยกำหนดรายด้านของรูปแบบเป็น 3 ด้านคือ ด้านการส่งเสริมด้านโอกาสทางการศึกษา ด้านการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาและด้านการส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 นำร่างรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาโดยใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 ไปจัดประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิได้แสดงความคิดเห็นต่อรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาโดยใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 อย่างกว้างขวาง ละเอียดและลึกซึ้ง

ขั้นตอนที่ 3 การสร้างและประเมินความเหมาะสมของคู่มือการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

ระยะที่ 3 การตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาโดยใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1

1. เป็นการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาโดยใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1

1.1 แหล่งข้อมูล คือ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 ท่าน

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) สอบถามความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของรายการปฏิบัติตามรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาโดยใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 ใน 3 ด้าน ดังนี้

1.2.1 ด้านการส่งเสริมโอกาสทางการศึกษา จำนวน 71 รายการ

1.2.2 ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จำนวน 67 รายการ

1.2.3 ด้านส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา จำนวน 29 รายการ

1.3 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

2. การสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาโดยใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1

2.1 แหล่งข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1 จำนวน 197 คน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นที่ต่อรูปแบบการบริหารจัดการ คุณภาพการศึกษาโดยใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1 โดยนำเอาองค์ประกอบย่อยของรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาโดยใช้กลุ่มโรงเรียน เป็นฐาน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1 มาสร้างเป็นข้อคำถาม ของแบบสอบถามความคิดเห็น โดยสร้างเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของลิกเอิร์ท (Likert) คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่มีความเห็น ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 26 ข้อ

2.3 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาโดยใช้กลุ่มโรงเรียนเป็น ฐานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1 มี 3 องค์ประกอบหลัก 26 องค์ประกอบย่อย 183 รายการ

2. รูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาโดยใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1 มี 3 องค์ประกอบหลัก 26 องค์ประกอบย่อย 167 รายการ ดังนี้

2.1 องค์ประกอบหลักที่ 1 การส่งเสริมโอกาสทางการศึกษา มี 6 องค์ประกอบย่อย 71 รายการ

2.1.1 องค์ประกอบย่อยที่ 1.1 การเกณฑ์นักเรียนศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น มี 13 รายการ

2.1.2 องค์ประกอบย่อยที่ 1.2 การบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ที่สะท้อนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง มี 16 รายการ

2.1.3 องค์ประกอบย่อยที่ 1.3 การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาอย่าง มีประสิทธิภาพ มี 12 รายการ

2.1.4 องค์ประกอบย่อยที่ 1.4 การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา มี 8 รายการ

2.1.5 องค์ประกอบย่อยที่ 1.5 ส่งเสริม สนับสนุน นิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน ส่งผลต่อประสิทธิภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มี 12 รายการ

2.1.6 องค์ประกอบย่อยที่ 1.6 ความสำเร็จของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มี 10 รายการ

2.2 องค์ประกอบหลักที่ 2 การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา จำนวน 14 องค์ประกอบย่อย 67 รายการ

2.2.1 ด้านคุณภาพครูผู้สอน จำนวน 8 องค์ประกอบย่อย 38 รายการ

2.2.1.1 องค์ประกอบย่อยที่ 2.1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (ปรับปรุง 2560) และจุดเน้นของสถานศึกษามี 5 รายการ

2.2.1.2 องค์ประกอบย่อยที่ 2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล มี 6 รายการ

2.2.1.3 องค์ประกอบย่อยที่ 2.3 การใช้สื่อ แหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม รวมถึงการนำบริบทและภูมิปัญญาของท้องถิ่นมาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ มี 4 รายการ

2.2.1.4 องค์ประกอบย่อยที่ 2.4 การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการสร้างนวัตกรรมเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มี 5 รายการ

2.2.1.5 องค์ประกอบย่อยที่ 2.5 การบริหารจัดการชั้นเรียนและสร้างปฏิสัมพันธ์เชิงบวกส่งเสริม การเรียนรู้อย่างมีความสุข มี 4 รายการ

2.2.1.6 องค์ประกอบย่อยที่ 2.6 ครูมีการวัดและประเมินผลอย่างเป็นระบบ ด้วยวิธีการที่หลากหลายมีการสะท้อนผลการเรียนรู้เพื่อปรับปรุงและพัฒนานักเรียน มี 4 รายการ

2.2.1.7 องค์ประกอบย่อยที่ 2.7 การวิจัยในชั้นเรียน เพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอนและพัฒนา นักเรียน มี 5 รายการ

2.2.1.8 องค์ประกอบย่อยที่ 2.8 การพัฒนาเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ มี 5 รายการ

2.2.2 ด้านการส่งเสริมสนับสนุนห้องเรียนคุณภาพ มี 2 องค์ประกอบย่อย 9 รายการ

2.2.2.1 องค์ประกอบย่อยที่ 2.9 การส่งเสริมสนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อพัฒนาห้องเรียนคุณภาพ มี 4 รายการ

2.2.2.2 องค์ประกอบย่อยที่ 2.10 การสร้างขวัญกำลังใจเพื่อการพัฒนาห้องเรียนคุณภาพ มี 5 รายการ

2.2.3 ด้านคุณภาพนักเรียน มี 4 องค์ประกอบย่อย 20 รายการ

2.2.3.1 องค์ประกอบย่อยที่ 2.11 นักเรียนมีความรู้ ความสามารถตามหลักสูตรแกนกลาง 2551 (ปรับปรุง 2560) มี 5 รายการ

2.2.3.2 องค์ประกอบย่อยที่ 2.12 นักเรียนมีทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม มี 5 รายการ

2.2.3.3 องค์ประกอบย่อยที่ 2.13 นักเรียนมีทักษะการสื่อสาร ทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ มี 5 รายการ

2.2.3.4 องค์ประกอบย่อยที่ 2.14 นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรม มี 5 รายการ

2.3 องค์ประกอบหลักที่ 3 การส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา มี 6 องค์ประกอบย่อย 29 รายการ

2.3.1 องค์ประกอบย่อยที่ 3.1 ด้านการจัดระบบเทคโนโลยีดิจิทัล มี 5 รายการ

2.3.2 องค์ประกอบย่อยที่ 3.2 ห้องเรียน/ห้องปฏิบัติการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) ในการเรียนรู้แก่ผู้เรียนและบริหารจัดการ มี 4 รายการ

2.3.3 องค์ประกอบย่อยที่ 3.3 ระบบข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนเป็นระบบดิจิทัลปัจจุบัน สอดคล้องกับหน่วยงานต้นสังกัด มี 5 รายการ

2.3.4 องค์ประกอบย่อยที่ 3.4 เครือข่าย (Network) สนับสนุนการจัดการศึกษา ในการประสานความร่วมมือเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ร่วมกันด้วยระบบเทคโนโลยีดิจิทัล มี 5 รายการ

2.3.5 องค์ประกอบย่อยที่ 3.5 ด้านนำเทคโนโลยีดิจิทัล ใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา มี 5 รายการ

2.3.6 องค์ประกอบย่อยที่ 3.6 ด้านการกำกับติดตามและประเมินผลการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล มี 5 รายการ

3. ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาโดยใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 พบว่า

3.1 องค์ประกอบหลักที่ 1 การส่งเสริมด้านโอกาสทางการศึกษาภาพรวม มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด และมีความเป็นได้อยู่ในระดับมากที่สุด

3.2 องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาภาพรวม มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด และมีความเป็นได้อยู่ในระดับมากที่สุด

3.3 องค์ประกอบหลักที่ 3 การส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาภาพรวม มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด และมีความเป็นได้อยู่ในระดับมากที่สุด

4. ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นด้วยอย่างยิ่งต่อรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาโดยใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1

อภิปรายผล

การรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาโดยใช้โดยใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 มีประเด็นสำคัญนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาโดยใช้โดยใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 พบว่า รายการที่มีค่าความต้องการจำเป็น ผ่านเกณฑ์ .20 ขึ้นไป 167 รายการ จำแนกเป็น ด้านการส่งเสริมโอกาสทางการศึกษา จำนวน 71 รายการ ด้านการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา จำนวน 67 รายการ ด้านการส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา จำนวน 29 รายการ เป็นเพราะว่าโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 ไม่มีรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาโดยใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นฐาน ในการดำเนินการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาที่ผ่านมาโรงเรียนแต่ละแห่งได้ดำเนินการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาด้วยวิธีการหรือแนวทางของตนเอง ตามบริบทหรือสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ซึ่งจากการสอบถามสภาพปัจจุบันการ

ปฏิบัติตามรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาโดยใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 ทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสภาพที่พึงประสงค์พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 3 ด้าน ซึ่งให้เห็นว่าปัจจุบันโรงเรียนมีการปฏิบัติตามรายของรูปแบบที่ร่างขึ้นจำนวนน้อยและมีความต้องการปฏิบัติตามรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาโดยใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นฐาน อยู่ในระดับมากที่สุด จากสภาพปัจจุบันที่อยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ส่งผลให้ผลการวิเคราะห์ค่าความต้องการจำเป็น มีรายการของรูปแบบผ่านเกณฑ์ในระดับ .20 ขึ้นไป จำนวน 167 รายการ จาก 183 รายการ คิดเป็นร้อยละ 91.26 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับสูง ซึ่งให้เห็นว่า โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1 มีความต้องการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาโดยใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นฐานในระดับสูงมาก เป็น เพราะหาว่าโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1 ส่วนมากไม่มีแนวทางหรือรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจน ดังนั้นจึงมีความต้องการที่จะนำรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาโดยใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นฐาน ไปใช้ในการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้มีคุณภาพที่สูงขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วชิรชล คำศิริลักษณ์ (2559) ที่ได้พัฒนารูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นผลการวิจัยพบว่า ความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้าง ความรับผิดชอบ การมีวินัย การใฝ่เรียนรู้การประหยัด/อยู่อย่างพอเพียง และการตรงต่อเวลา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. รูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาโดยใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1 ที่สร้างขึ้นมี 3 องค์ประกอบหลัก 26 องค์ประกอบย่อย รายการปฏิบัติ 167 รายการ รูปแบบดังกล่าวผ่านการสนทนากลุ่ม (Focus Group) จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อชี้แนะพร้อมทั้งมีการปรับเปลี่ยนข้อความของรายการปฏิบัติให้ชัดเจนมากขึ้น โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) จากผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ข้อสรุปให้ปรับปรุงแก้ไขทั้ง 3 องค์ประกอบหลัก คือ องค์ประกอบหลักที่ 1 การส่งเสริมด้านโอกาสทางการศึกษา ปรับปรุงข้อความเพื่อนำสู่การปฏิบัติ จำนวน 50 รายการ ตัดออก 2 รายการ ซึ่งมีรายการที่นำไปใช้ ในการปฏิบัติ จำนวน 71 รายการ องค์ประกอบหลักที่ 2 การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา มีการปรับปรุงข้อความของรายการเพื่อนำสู่การปฏิบัติ จำนวน 52 รายการ ซึ่งมีรายการที่นำไปใช้ในการปฏิบัติ จำนวน 67 รายการ องค์ประกอบหลักที่ 3 การส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา มีการปรับปรุงข้อความของรายการเพื่อนำสู่การปฏิบัติ จำนวน 23 รายการ ซึ่งมีรายการที่นำไปใช้ในการปฏิบัติ จำนวน 29 รายการ สอดคล้องกับเสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ (2555) ที่กล่าวถึงการสนทนากลุ่มไว้ว่าเป็นรูปแบบหนึ่งของการประเมินทางการศึกษา คือ การวิพากษ์วิจารณ์ทางการศึกษาโดยอาศัยผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นวิธีที่นิยมใช้และมีความเชื่อถือได้เป็นการค้นหาคำตอบที่ยังคลุมเครือหรือยังไม่แน่ชัด การจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) เป็นการตัดสินใจโดยกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ในศาสตร์สาขานั้น ๆ หรือในวิชาชีพนั้นเป็นอย่างดีเป็นสิ่งที่ยอมรับได้ผลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ทำให้ได้นวัตกรรมที่สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติได้ตรงกับสภาพหรือบริบทของสิ่งที่ต้องการพัฒนา และยังสอดคล้องกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37 (2563) ที่ได้กล่าวถึงการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ว่าเป็นการรู้ทันสิ่งต่าง ๆ เป็นคุณลักษณะพื้นฐานของผู้ทรงคุณวุฒิ การให้ความสำคัญกับผู้รู้หรือผู้ทรงคุณวุฒิในการใช้วิจารณ์ญาณ วิเคราะห์ วิจารณ์อย่างลึกซึ้งในประเด็นใดประเด็นหนึ่งที่นำขึ้นมาให้พิจารณาเพื่อให้ได้ข้อสรุป

ที่มีประสิทธิภาพหรือความเหมาะสมของสิ่งนั้นอย่างลึกซึ้ง โดยอาศัยผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถระดับสูงมาวินิจฉัย เนื่องจากไม่สามารถวัดคุณค่าได้จากเครื่องมือวัดใด ๆ นอกจากการใช้วิจารณ์ญาณของผู้รู้ผู้เชี่ยวชาญเท่านั้น ดังนั้นการใช้วิธีการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) ที่ผู้วิจัยใช้ในการปรับปรุงรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา โดยใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1 ครั้งนี้จึงได้ข้อมูลและสารสนเทศที่สำคัญและนำมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา โดยใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1 ให้มีความสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพตามที่ปรากฏ ก่อนที่จะนำไปใช้กับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1 ต่อไป

3. คู่มือการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1 ภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด เป็นเพราะว่า ในการดำเนินการสร้างคู่มือการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1 ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบย่อยที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ ผ่านการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการใช้รูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาโดยใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1 รวมถึงผ่านการสนทนากลุ่ม (Focus Group) จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน แล้วนำมาจัดทำเป็นองค์ประกอบของคู่มือดังกล่าว ผลการประเมินคู่มือจึงมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับพระสุทธธ อธิปถโย (ศิลาศิลป์) (2560) ที่ได้พัฒนารูปแบบโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ตามหลักคุณธรรม โดยผู้วิจัยได้นำสาระของรูปแบบจัดการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะแล้วนำไปปรับปรุง แล้วนำไปสร้างเป็นรูปแบบโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ตามหลักคุณธรรม ผลการประเมินความเหมาะสมรูปแบบพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด

4. รูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาโดยใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1 มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่าในการสร้างรูปแบบดังกล่าวผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา รวมถึงการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับแนวปฏิบัติในการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา เพื่อให้ได้แนวปฏิบัติหรือข้อปฏิบัติที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้นำรายการดังกล่าวไปสร้างเป็นแบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์กับผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 197 โรงเรียน เพื่อนำมาวิเคราะห์หาความต้องการจำเป็นรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาโดยใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นฐาน ของในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1 เพื่อให้ได้องค์ประกอบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาที่ตรงกับสภาพของโรงเรียน รวมถึงนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นมาร่างเป็นองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาโดยใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1 และนำร่างรูปแบบดังกล่าวจัดการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คนเพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิได้แสดงความคิดเห็นต่อรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาโดยใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นฐาน อย่างกว้างขวาง ละเอียดและลึกซึ้ง เพื่อให้ได้รูปแบบที่มี

ประสิทธิภาพ และจากการสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหาร จำนวน 189 คน เห็นด้วยอย่างยิ่งกับรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาโดยใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1 ดังนั้นผลการประเมินจึงมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับผลการวิจัยชุด สายเกียรติวัตติ (2556) ที่ได้พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อส่งเสริมโน้มน้าในการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียงสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิจิตร เขต 2 โดยดำเนินการพัฒนารูปแบบตามกระบวนการ เริ่มจากการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเบื้องต้น การศึกษาความต้องการในการใช้รูปแบบการให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ การปรับปรุงรูปแบบ การประเมินความเป็นไปได้ในเชิงทฤษฎี ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 กลุ่มโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1 ควรนำรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาโดยใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1 นี้ไปใช้ในการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา อีกทั้งใช้เป็นเครื่องมือในการนิเทศ ติดตามการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาโดยใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1 ไปบูรณาการร่วมกับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน เพื่อให้คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเกิดผลลัพธ์ตามเป้าหมายและเกิดความยั่งยืนต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1 เพื่อให้สถานศึกษาได้พัฒนาปัจจัยดังกล่าวให้บรรลุสู่คุณภาพยิ่งขึ้น

2.2 การวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษารูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1 เพราะโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพศึกษามากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดกลาง ซึ่งผลการวิจัยที่ได้จะทำให้ได้รูปแบบเพื่อนำไปพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ตรงกับสภาพและบริบทของโรงเรียนขนาดเล็ก อันจะส่งผลให้โรงเรียนขนาดเล็กมีคุณภาพการศึกษาสูงขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ชูลีกร สายเกียรติวัติ. (2556). *การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อส่งเสริมโน้ตคนในการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียงสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา พิจิตร เขต 2*. (วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร).
- พระธรรมธัช อธิปญโญ (ศิลาสิลป์). (2560). *การพัฒนารูปแบบโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ตามหลักภูมิธรรม*. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม).
- วชิรชล คำศิริลักษณ์. (2559). “การพัฒนาแบบกิจกรรมเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้น”. *วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม*, 6(1), น. 97-105.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2565). *สรุปผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติดี้น พื้นฐาน (O-NET)*. สืบค้นเมื่อ 2 เมษายน 2565, จาก <http://www.newonetestresult.niets.or.th/AnnouncementWeb/Login.aspx>.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1. (2565). *รายงานการวิเคราะห์ผลการทดสอบทาง การศึกษาระดับชาติดี้นพื้นฐานและแนวทางการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยใช้ผลการทดสอบเป็นฐาน*. นครราชสีมา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). *สมรรถนะการศึกษาไทยในเวทีสากล ปี 2560 (IMD 2017)*. กรุงเทพฯ: 21 เซ็นจูรี่.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2550). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37. (2563). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563*. กลุ่มนโยบายและแผน. แพร่: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2555). *หลักการบริหารการศึกษา : ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: พี.เอ.ลีฟวิ่ง.

ผู้เขียนบทความ

อาจารย์พิษณุสิชา พงษ์พันแพงพอง อาจารย์วิภาส ทองสุทธิ อาจารย์กฤษฎา วัฒนศักดิ์ และ อาจารย์วีรพัชร วงศ์วัฒนเกษม อาจารย์ประจำวิทยาลัยนครรราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา อีเมล human.journal@nrru.ac.th